

ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ

Ο μοντερνισμός εξεγέρθηκε ενάντια στον παραδοσιακό αστικό πολιτισμό, με στόχο την κατάλυση των αξιών του Διαφωτισμού και του ορθού λόγου. **Αμφισβητεί κανόνες και συμβάσεις.** Πειραματίζεται. Δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην **υποκειμενική συνείδηση** και την **αλλοτρίωση** του ανθρώπου. Τι κομίζει στην τέχνη; Νέο τόνο:

ελευθερία – ελλειπτικότητα – συνειρμοί – πολυσημία – φαντασία

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΥ

- σειρά από κατευθύνσεις και τάσεις, διεθνές και **πολυσχιδές** κίνημα
- «**διάλυση μορφής**», **κατάργηση στίξης, γραμματικής**
- **πειραματισμός**
- χρήση **συνειρμών**
- **ελεύθερος στίχος**,
- **αντιποιητικά** στοιχεία
- συμβολική, **υπαινικτική**, ελλειπτική γλώσσα, **πολυσημία**
→ αφαιρετικότητα, ερμητικότητα, **σκοτεινότητα**
- απελευθέρωση **φαντασίας** και **ονείρου**
- **αυτόνομη** η ποίηση → διαζύγιο από την αναφορά στον εμπειρικό κόσμο
- **αυτοαναφορά** → στοχασμός ποίησης πάνω στον εαυτό της, τη λειτουργία της

Γιώργος Σεφέρης

Ο **Γιώργος Σεφέρης** με τη «Στροφή» (1931), και το «Μυθιστόρημα» (1935), καθιερώνεται ως εισηγητής της μοντερνιστικής ποίησης στην Ελλάδα. Στην ελληνική ποίηση ο μοντερνισμός έχει επιπλέον γνωρίσματα:

- χρήση **μυθικών στοιχείων** και αναφορές στο **αρχαίο παρελθόν**. Ο μύθος όμως χρησιμοποιείται με τρόπο δραματικό, προσαρμοζόμενος στην εποχή και στην περίσταση, προσφέροντας στον ποιητή το κατάλληλο «**προσωπείο**» για να διατυπώσει την **προσωπική** ή **συλλογική εμπειρία του** (αντίθετα στην παραδοσιακή ποίηση ο μύθος χρησιμοποιείται με πιστότητα προς τα πρόσωπα και τις ιστορίες)
- έμφαση στο **φως** και στο **τοπίο** το οποίο συχνά συμπλέκεται με τον **άνθρωπο** και τις κινήσεις του
- νοσταλγική **αναπόληση** του παρελθόντος, της χαμένης αυθεντικής ζωής

ΠΟΙΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΙΝΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΥ

- Γενιά του 1930: **Οδυσσέας Ελύτης, Γιάννης Ρίτσος, Νικηφόρος Βρεττάκος, Νίκος Γκάτσος, Γιώργος Σαραντάρης** κ.α. αλλά και οι υπερρεαλιστές: **Νίκος Εγγονόπουλος, Ανδρέας Εμπειρίκος**.
- Πρώτη μεταπολεμική γενιά (γεννήθηκαν ανάμεσα στο 1920 και το 1930): **Άρης Αλεξάνδρου, Μανώλης Αναγνωστάκης, Τάσος Λειβαδίτης, Μιχάλης Κατσάρος, Τίτος Πατρίκιος, Μίλτος Σαχτούρης, Τάκης Σινόπουλος, Νίκος Καρούζος, Θανάσης Κωσταβάρας**, κ.α
- Δεύτερη μεταπολεμική γενιά (γεννήθηκαν από το 1930 ως το 1940): **Κική Δημουλά, Σπύρος Τσακνιάς, Τάσος Κόρφης, Κυριάκος Χαραλαμπίδης, Ντίνος Χριστιανόπουλος, Τόλης Νικηφόρου** κ.α

ΜΕΤΑΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ

Ο όρος «μεταμοντερνισμός» χρησιμοποιείται συμβατικά για τη λογοτεχνία των **τελευταίων χρόνων** τόσο στον ελληνικό όσο και στο διεθνή χώρο προκειμένου να αποδώσει την επανατοποθέτηση της λογοτεχνίας απέναντι στα καθιερωμένα λογοτεχνικά είδη. Κυριότερα γνωρίσματα:

- **εσωστρέφεια** και η προβολή του «**εγώ**»
- διαύγεια των **συναισθημάτων**
- **μηδενιστικές** τάσεις, θεματική του «**τίποτα**», **μινιμαλισμός**, ποίηση του **ασήμαντου**
- χρήση **ανατρεπτικής, ειρωνικής** γλώσσας και η **παιγνιώδης γραφή**
- διασπορά του νοήματος- **αμφισβήτηση της συνοχής** του κειμένου
- **υπαρξιακή** αγωνία

Εκπρόσωποι (γενιά του 1970): **Νάσος Βαγενάς, Γιάννης Βαρβέρης, Γιάννης Κοντός, Μαρία Λαϊνά, Λευτέρης Πούλιος, Αργύρης Χιόνης, Ηλίας Λάγιος, Χλόη Κουτσουμπέλη** κ.α.